

ΚΑΤΟΧΗ

(Ιστορική) σκηνογραφία του Γερ. Βώκου)

«Τὸ ἀληθινὸ καὶ τὸ μεγάλον εἶναι ἡ ἐπανάστασις τοῦ πνεύματος — ὅλα τὰ ἄλλα εἶναι ἀγυρτεία».

Ἔνας ποιητής

Κ' ἡ «Κατοχή» εἶναι ἀγυρτεία. Ὅμως δὲν εἶναι καὶ τὸ πρῶτον κακὸ πού ἀγωνίστηκε ὁ κ. Βώκος νὰ κάνει στὸν τόπο. Δυὸ χρόνια πᾶνε πού τὸ «Περιοδικό μας» ὠργιάζειν ἀπάνου στὴν ἀγκυρία καὶ στὴ στενοκεφαλιά τοῦ «νοήμονος κοινού» τῶν γραμματικῶν!

Κι ὅπως ἀπ' τὸ Περιοδικό μας βγήκεν ἓνα κακὸ, μιὰ σπορὰ ἀναιμικῆ παιδιῶν πού μιλοῦσαν γιὰ ὅλα χωρὶς νὰ ξέρουν τίποτα, ἔτσι ἀπὸ τὴν «Κατοχή» βλέπω μὲ βαθύ πόνο νὰ βγαίνει ἄλλος ἓνας ὄχλος, ἓνας συρφετὸς πατριωτικὸς ἑτοιμὸς πάντα νὰ τὸ ρήξει στὴν ταμπιλιά καὶ στο ραχάτι, δικαιολογώντας τις ἑλευσινότητες του, τις ἀδυναμίες του χαριτωμένα μὲ τὴν «ἑθιχὴ βία ἐκείνων πού στὰ βασιλεία τῆς ἠθικῆς ιδέας εἶναι σήμερον νικημένοι μπροστὰ μας» (πρ. Ε'. Ὁθωνας).

Τὸ ἔργο ἀλάκερο ἀπὸ τὴν πρώτη σκηνή ὡς τὴν τελευταία τὸ χαραχτηρίζει ἡ ἀρνησι. Καὶ σὰ νὰ τέλειωσε ὁ δρόμος τῆς ρωμαϊκῆς ψυχῆς, στέκεται ὁ συρφετὸς τῆς Κατοχῆς, ἐκμεταλλεζόμενος καὶ τις χυδαιότερες ἀδυναμίες, γιὰ νὰ κηρύξει στὸν ὄχλο πὼς πρέπει νὰ γυρίσει πίσω στὸν πατριωτισμὸ τὸν ἀρρωστο καὶ σκατῆ τῆς πρώτης δυναστείας.

Ὁ κ. Βώκος κάνει κόρτε μὲ τ' ἀποτελέσματα. Ἐρωτοτροπεῖ—νὰ πούμε—μὲ τις παλιές δόξες. Ὅμως τὰ χρόνια του δὲν τοῦ ἐπιτρέπουν ἀφτές τις νεανικὲς ἀφροντισίες. Ἀδιαφορεῖ γιὰ τις αἰτίες καὶ τις ἀφορμὲς πού γεννοῦν τοὺς Παρθενῶνες. Ὅμως οἱ Παρθενῶνες δὲ φυτρώνουν σὰ ρήτορες, μὰ δημιουργοῦνται καὶ δημιουργοῦνται ἄργα μὲ τὴ δουλιχὴ καὶ μὲ τὴ μόρφωση καὶ μὲ τὴν πίστη. Κ' ἀκόμα μὲ τὴν εὐλικρυνία καὶ μὲ τὴ δύναμη τὴν ψυχικὴ, πού ἀδιάφορο ἂν λείψουν ἀπὸ μιὰ γενεά : εἶν' αἰώνια.

Ἀφτὸ ἔπρεπε νὰ ζητάσει καὶ νὰ μᾶς δώσει. Ὅμως δὲν τόκανε. Ἀντίς γι' αὐτὸ μᾶς ἐπαρουσίασε τοὺς Πατέρες—ἀλλοίμονο!—φουσκωμένους ἀέρα καὶ εὐκολὴ νοσταλγικὴ πολυλογία. Μὲ ντραπή μου μο-

νάχα ἐμπόρεσα νὰ παρακολουθῶ τὸ ἔργο του. Ἐπῆρε τὰ ἱερώτερα λόγια γιὰ νὰ κολακίσει τὴν πιδὸ φριχτὴ ψευτιά πού θανατώνει τὸν ἀμόρφωτο ὡς τὰ σήμερα ροιμιά, πού τοῦ κόβει τὸ δρόμο καὶ τότε γιομίζει κακοθήη ἐγωισμό. Ὅλοένα τὸ λέει καὶ γύρω στὴν κολακεία καὶ στὸ κακὸ δίνει τὸ ἔργο του: Ἄν εἴμαστε μικροὶ καὶ ἀδύνατοι, καὶ ἂν δὲν πῆραμ' ἀκόμη τὴ Μακεδονία, τὴν Ἀρβανιτιά, τὴν Πόλη—τὴν Κρήτη τὴν ξεχάσε—φταίνει οἱ Δυνάμεις!!

Μὰ μήπως στὸ προχτεςινὸ συλλαλητήριον τῶν ἀντιδυναστικῶν!! δὲν ἐφώναξαν οἱ ρήτορες: Θάνατος στοὺς φυγάδας τῆς Ματζουρίας!!!: Καμμιά διαφορά δὲ βλέπω ἀνάμεσα σ' ἀφτὰ τὰ δυὸ γεγονότα. Μᾶς φταίνει ἡ Ἀγγλία, ἡ Γαλλία, ἡ Ρωσσία—ἄχ! ἀφτὴ ἡ Ρωσσία!.. Στὸ μεταξύ ἐνοεῖται: Πρωτοδικεῖον ἢ θάνατος.

Καὶ νοιώθω πὼς πρέπει νὰ τὸ πῶ: τὸ ἔργο τοῦ κ. Βώκου γυρνᾷ γύρω σὲ μιὰν ἀνήθικη καὶ διεφθαρμένη ιδέα, ιδέα καταστρεφτικῆ. Πρέπει τέλος πάντων νὰ πᾶψουμε νὰ θεωροῦμε ὡς ἀνήθικη, ἐντελῶς συνθηματικά, τὴν ἀπιστία τῆς γυναικῆς μονάχα καὶ τὸ παλληκάρι πού ξεγελάει τὰ κορίτσα. Οὔτε μπορεῖ ὁ σκεπτόμενος ἄνθρωπος νὰ δέχεται αἰώνια ἓναν πλανημένο σκηνακὸν ὅσο πού τὸν εἶπαν ἀθιχὴ ιδέα τοῦ ἔργου» ἂν τύχει καὶ ἡ ιδέα ἐνὸς ἔργου εἶναι ἀνήθικη. Καὶ δὲν εἶναι ἀνήθικότητα τὸ νὰ ἐμπαιζεις τὴ θλιβερὴ καὶ σκληρωμένη ζωὴ τοῦ Ἐθνους, νὰ τὴν ποτίζεις μὲ νεκρωτικά, ἀντίς μὲ τὸ μαστίγιον νὰ τῆς χτυπάς σκληρὰ τις κακίες καὶ μὲ τὴν καλωσύνη τοῦ φωτός νὰ τὴν ἰδηγεῖς στοὺς ἀπώκοσμος τῆς σωτηρίας καὶ τῆς ἀλήθειας :

Σ' ἓνα διήλεμμα τῆς «Κατοχῆς» εἶδα τὸν κ. Βώκο ἐνθουσιασμένο, ἔξω φρενῶν ἀπὸ τὴ χαρὰ του, γιὰ τὸ νουινὰς ἔξω φρονάζει: ὁ Ποιητής! ὁ Βώκος!»

Λυπήθηκα κατάκαρδα γιὰ τὸ πάντα περίμενα πὼς στὴν ψυχὴ του ἔχε τὴ δύναμη νὰ πῆ τὴν ἀλήθεια, περίμενα νὰ λυπηθεῖ πρώτος ἀφτὸς γιὰ τὸ οὐφλασμα τοῦ νοήμονος σκυλολογίου...

Κακὸ σημεῖο!

Σὲ κάποια παρατήρησή μου δειλή, ὅσον ἀφορᾷ τις πολλὲς ὑποχωρήσεις πού ἔκαμε στὴ δημοκρατία, ὁ κ. Βώκος καταδέχτηκε νὰ μοῦ εἰπῆ πὼς δὲν εἶν' ἀλήθεια ἀφτὸ καὶ πὼς δὲ μπορεῖ νὰ δέχεται συμβουλές ἓνας ἄνθρωπος πού ξέρει τὸ Γκαίτε στὰ πέντε δάχτυλα!.. Ὅμως τί ὠφελεῖ ὁ Γκαίτε, ἂν εἶναι γραφτὸ σου ἡ ψυχὴ σου νὰ φλυαρεῖ στὸ καφενεῖο τῆς «Ὁραίας Ἑλλάδας»;

Ἐτόλμησα νὰ παρατηρήσω καὶ κάτι ἄλλο στὸν κ. Βώκο: Πὼς δὲν εἶναι τόσο σοβαρὸ, καὶ πρὸ πάντων δὲν εἶναι ἡ αἰτία τῆς κατάντιας τῆς οὐλῆς μας οἱ Δυνάμεις.

Μοῦ ἀποκρίθη στοχαστικῶς, φέροντάς μου παραδειγμα τὸν Προμηθεῖα καὶ τὴ Βία μὲ τὴν ὁποία τὸν ἐπολέμησαν οἱ Θεοί!!!

Ἀφτὴ ἡ ἀσσειότητα δὲ μὲ παραξένεψε: ξέρω πὼς εἶναι τρόπος κουθέντας τῶν λογίων τοῦ παλιοῦ—γιὰ τὸ ὄχι τοῦ τερνιού;—καίρου.

Ὅπωςδὴποτε ἡ στοχαστικὴ του ἀπόκριση μᾶς κάνει νὰ περιμένουμε καὶ τὴ συνέχεια τῆς «Κατοχῆς» καὶ σὰς ἐρκίζουμαι, ἀδέξρια μου πὼς γλήγορα θὰ τῆνε χαροῦμε! Ὁ τίλος τῆς καινούργιας ιστορικῆς σκηνογραφίας ἔμαθα πὼς θὰ εἶναι: «Ἡ Δολοφονία τοῦ Δηλιγιάννη ἢ τὸ νέον κόμμα!»

IFR STUGGLER

Ἦ.γρ. Γιὰ τοὺς ἠθοποιούς τί νὰ πῆ κανεῖς! Εἶναι καμωμένοι στὸ πιδὸ χυδαῖο καὶ ὀχλοκρατικὸ καλούπι:— ἔξω βέβαια ἀπὸ τὸν κ. Π. Λέοντα.